

Załącznik nr 3
do Zarządzenia Nr 31/2020
Starosty Szydłowieckiego
z dnia 11.09.2020r.

**Starostwo Powiatowe
w Szydłowcu**

**OCENA RYZYKA ZAWODOWEGO
NA STANOWISKU**

KIEROWCA

Opracował:

Krzysztof Gluch

INSPEKTOR ds. BHP

Zatwierdził:

STAROSTA

Włodzimierz Górlicki

OPIS STANOWISKA PRACY

Głównym celem pracy kierowcy jest bezpieczny transport ludzi, towarów, dokumentów. Każdy kierowca musi doskonale znać i stosować przepisy prawa o ruchu drogowym oraz budowę i stan techniczny kierowanego pojazdu. Przez stanowisko pracy kierowcy w urzędzie rozumie się przydzielony samochód oraz garaż lub teren wyznaczony na garażowanie. Czynności i zadania przypisane kierowcy można podzielić na etapy:

Przed jazdą: sprawdzanie stanu technicznego pojazdu – stan paliwa i płynów eksploatacyjnych, sygnalizacja dźwiękowa, kierunkowskazy, oświetlenie zewnętrzne i wewnętrzne, hamulce, ogumienie, ogrzewanie, wyposażenie w trójkąt ostrzegawczy, gaśnicę i apteczkę pierwszej pomocy, czystości zewnętrznej i wewnętrznej, prawidłowości ustawienia fotela kierowcy i pasażerów, lusterek.

W trakcie jazdy: dbanie o bezpieczeństwo własne, pasażerów lub towaru oraz innych użytkowników drogi, przestrzeganie odpowiednich przerw w czasie jazdy, udzielanie pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych, wykonywanie czynności zgodnych z instrukcją obsługi pojazdu.

Po zakończeniu jazdy: uzupełnienie paliwa, sprawdzenie i uzupełnienie oleju, płynów eksploatacyjnych, sprawdzenie ogumienia, czystości wewnętrznej i zewnętrznej, prowadzenie dokumentacji jazdy, zgłaszanie przełożonemu zauważonych usterek.

Inne zadania kierowcy to: dbanie o stan techniczny pojazdu (terminowe przeglądy techniczne), usuwanie niewielkich usterek pojazdu: wymiana koła, przepalonej żarówki, a w razie poważniejszej awarii zgłoszenie jej przełożonemu, zabezpieczenie pojazdu przed kradzieżą, uruchomieniem i użyciem przez osoby niepowołane (zamykanie pojazdu), prowadzenie pojazdu zgodnie z uprawnieniami potwierdzonymi w prawie jazdy, poddawanie się okresowym badaniom lekarskim, przestrzeganie terminowego opłacania składek OC, posiadania własnego prawa jazdy. Jazda po mieście w celu załatwienia spraw służbowych, wyjazdy służbowe na szkolenia i inne zapotrzebowania.

Materialne środowisko pracy: kierowca większą część czasu spędza w kabinie środka transportu. Warunki pracy kierowcy – temperatura, hałas, drgania, oświetlenie zależą od stanu technicznego pojazdu. Z zawodem kierowcy wiąże się szereg zagrożeń związanych z długim pozostawaniem w pozycji siedzącej, drganiami, złym ogrzewaniem w kabinie, uczestnictwem w ruchu drogowym oraz uciążliwości jak hałas uliczny, spaliny samochodowe, jazda w „korkach” miejskich, monotonia rutynowych czynności przy jednoczesnym skupieniu uwagi na warunkach drogowych.

Społeczne środowisko pracy: praca kierowcy to bardzo częste kontakty z ludźmi – wewnętrzne, w macierzystej firmie, sprowadzające się do współpracy, zewnętrzne z odbiorcami usług. Z częstych kontaktów z ludźmi może wynikać ryzyko konfliktów, zwłaszcza w sytuacjach awarii pojazdu czy zablokowania drożności drogi. Kierowca zazwyczaj porozumiewa się ustnie, czasami pisemnie lub przy pomocy telefonu. Praca kierowcy ma charakter indywidualny, sam odpowiada za sprawną i bezpieczną jazdę. Na końcowy rezultat – bezpieczny przewóz – mają wpływ przewożone osoby oraz inni użytkownicy drogi.

Organizacyjne środowisko pracy: Praca kierowcy w urzędzie to przemieszczanie się na dużych i małych odległościach. Jej organizacja zależy od specyfiki urzędu. Praca kierowcy

nie zawsze jest stale bezpośrednio nadzorowana. Specyficzną kontrolę nad jej wykonaniem pełnią przepisy ruchu drogowego, w tym przepisy dotyczące transportu osób i mienia, a bezpośrednio policjanci patrolujący drogi oraz sprawdzający stan techniczny pojazdów. Osobą nadzorującą pracę kierowcy jest jego przełożony, który dba o stan techniczny pojazdów, o stan zdrowia i organizację pracy pracownika. W pracy kierowcy dominują czynności rutynowe i nie rutynowe dotyczą szczególnych sytuacji na drodze. Kierowca jest odpowiedzialny za prowadzony pojazd i jego wyposażenie, bezpieczeństwo przewożonego towaru lub ludzi. Ponośi odpowiedzialność zawodową — istnieje możliwość odebrania prawa wykonywania zawodu.

WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Kierowca zawodowy podlega badaniom psychologicznym i zdrowotnym obejmującym pomiar cech osobowości i sprawności, które decydują o bezpieczeństwie wykonywanej pracy. Podstawowe wymagania dotyczą prawidłowej ostrości wzroku, rozróżniania barw, widzenia stereoskopowego umożliwiającego ocenę odległości, dobrego widzenia o zmiernych, prawidłowego rozróżniania natężenia i wysokości dźwięków, zmysłu równowagi, koordynacji wzrokowo-ruchowej pozwalającej na jednoczesną obserwację drogi i manewrowanie pojazdem, czucia dotykowego – odczuwania ucisku, drgań itp. Od kierowcy wymaga się szybkiego refleksu, spostrzegawczości, zdolności koncentracji i podzielności uwagi – umiejętności śledzenia kilku bodźców jednocześnie. Kierowca musi posiadać umiejętność pracy w warunkach monotonnych i wytrzymałość na długotrwały wysiłek (długie trasy). Praca kierowcy wymaga wysokiej odporności emocjonalnej – samokontroli zarówno podczas jazdy, jak i w kontaktach z innymi ludźmi. Kierowca powinien być wytrwały i cierpliwy, umieć podporządkować się przepisom. Powinien być odpowiedzialny, nie ryzykować brawurowych manewrów, nie narażać siebie i innych.

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Praca kierowcy należy do średnio ciężkich ze względu na obciążenia fizyczne. Ze względu na obciążenia psychiczne związane z odpowiedzialnością za bezpieczeństwo przewożonych towarów lub ludzi można uznać ją za dosyć ciężką. Od kierowcy wymaga się dużej sprawności narządu wzroku, narządu słuchu oraz układu kostno-stawowego oraz zmysłu równowagi. Przeciwwskazaniem bezwzględnym do wykonywania tego zawodu jest brak widzenia obuocznego, niedosłyszenie, dysfunkcja kończyn górnych i dolnych oraz choroba psychiczna, cukrzyca i padaczka.

KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO - WYMAGANIA OGÓLNE

Stanowisko:	Liczba pracowników na danym stanowisku	Ilość zmian roboczych:	Miejsce usytuowania stanowiska
Kierowca	3	1	
OPIS STANOWISKA (krótki opis technologii lub rodzaju produkcji, elementy wyposażenia, materiały, strefy zagrożenia, podstawowe czynności, sposób i czas ich wykonywania)			
<p>Praca w terenie, jazda samochodem osobowym po obszarze Polski, wyjazdy z osobami funkcyjnymi głównie Starosty i jego zastępców. Dodatkowo transport osobowy pracowników Starostwa realizujących zadania zawodowe na terenie powiatu oraz odbieranie przesyłek pocztowych. Ponadto dbają o stan przydzielonych samochodów oraz prawidłowe ich użytkowanie.</p> <p>Miejsce garażowania: garaż w przy budynku Pogotowia ul. Stanisława Staszica oraz garaż obok budynku Starostwa Powiatowego i parking przed tym budynkiem</p> <p>Usytuowanie pracy na obszarze Polski.</p> <p>Czas pracy: 40 godzinny tydzień pracy</p>			
WYMAGANIA OGÓLNE			
Szkolenia z zakresu bhp	Instruktaż ogólny	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
	Instruktaż stanowiskowy	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
	Szkolenie okresowe	Co 3 lata lub co roku przy dużym zagrożeniu	TAK
Profilaktyczne badania lekarskie	Wstępne	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
	Okresowe	Przed dopuszczeniem do pracy	TAK
Badania psychologiczne		Dla kierowców, dla których jest wymagane świadectwo kwalifikacji, sprawców wypadków	TAK
Garaż	Wentylacja (dla samochodów osobowych)	-naturalna, otworami wentylacyjnymi o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 0.04 m ² -grawitacyjna i mechaniczna	TAK
	Posadzka	Nie powinna być śliska, powinna mieć spadki kanalizacyjne	TAK
	Dojazd do stanowisk postojowych	-przy usytuowaniu prostopadłym – 5,7 m - równoległym – 3m	TAK
	Stanowiska postojowe w garażu	Co najmniej 0,6 m między samochodami	TAK
Teren	Nawierzchnia	Utwardzona stabilna ze spadkiem wody	TAK

wyznaczony na garażowanie	Oświetlenie sztuczne	- powierzchnia terenu- min. 20lx -estakady, pomosty- min. 100 lx	TAK
Pomieszczenia pracy	Oświetlenie sztuczne	- powierzchnia terenu- min. 20lx -miejsca obsługi - min. 100 lx	TAK
	Wentylacja naturalna	Minimum 0,5 wymiany	TAK
	Wentylacja mechaniczna	Ogólna	TAK
	Temperatura	W zależności od stanowiska 15- 22 ° C	TAK
Stanowisko pracy	Kubatura	Minimum 13m ³ wolnej objętości pomieszczenia nie zajętej przez inne urządzenia	TAK
	Powierzchnia	Minimum 2m ² wolnej powierzchni podłogi	TAK
	Szerokość między stanowiskami	Minimum 0,75 m dla ruchu jednokierunkowego, a 1m dla dwukierunkowego	TAK
Uprawnienia	Wymagany wiek	Minimum 18 lat	TAK
	Prawo jazdy	Odpowiedniej kategorii	TAK

KARTA POMIARU RYZYKA ZAWODOWEGO - ZAGROŻENIA

Zdarzenie	Przyczyna zagrożenia	Skutki zdarzenia	Skutki	Prawdopodobieństwo	Ryzyko oszacowane	Środki zastosowane do wyeliminowania, lub ograniczenia
Upadek na tym samym poziomie	Śliskie powierzchnie pomieszczeń, dróg (zima), zastawione przejścia w budynkach, itp.	Możliwość urazów w wyniku poślizgnięcia, potknięcia i upadku, otarcia naskórka, siniaki, skaleczenia, obrażenia wewnętrzne, zwichnięcia, stłuczenia, złamania kończyn, wstrząśnienie mózgu	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Zachowanie ostrożności, równe podłogi, stosowanie posadzek i wykładzin zapobiegających poślizgnięciom, na drogach – obuwia o nie śliskich podeszwach
Przygniecenie	Wymiana koła	Potłuczenia, złamania, zgniecenia	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Zabezpieczenie samochodu przed przesunięciem bądź upadkiem
Elementy ostre, chropowate i wystające	Ostre krawędzie konstrukcji samochodu, używanych narzędzi przy drobnych naprawach samochodu	Możliwość urazów w wyniku ułtucia, przecięcia, przekłucia, skaleczenia skóry i naczyń krwionośnych, zakażenia	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Zachowanie ostrożności, a w uzasadnionych przypadkach używanie rękawic ochronnych
Uderzenie o nieruchome przedmioty	Obsługa codzienna pojazdu	Potłuczenia, guzy, siniaki, skaleczenia	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Zachować ostrożność, porządek na stanowisku pracy
Uderzenie przez spadające przedmioty	Spadające przedmioty wyposażenia garażu	Potłuczenia, guzy, siniaki, skaleczenia,	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Układanie w sposób stabilny i staranny przedmiotów
Potrącenie	Samochody i inne środki transportu w ruchu drogowym, podczas przemieszczania się, wsiadania wysiadania	Złamania kończyn, wstrząśnienie mózgu, otarcia, siniaki, obrażenia wewnętrzne, zwichnięcia, stłuczenia, urazy kręgosłupa, śmierć	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Wyznaczenie i zabezpieczenie miejsca pracy przy wymianie koła na drodze, wykonywanie prac przy samochodzie poza strefa ruchu

Wypadek samochodowy	z pojazdu, wymiana koła Jazda samochodem	Złamania kończyn, wstrząśnienie mózgu, otarcia, siniaki, obrażenia wewnętrzne, zwichnięcia, stłuczenia, urazy kręgosłupa, śmierć	Duże	Małe	średnie (dopuszczalne)	Posługiwanie się sprawnym samochodem, okresowe przeglądy techniczne, przestrzeganie przepisów ruchu drogowego, zwracanie uwagi na innych użytkowników dróg Dobry stan techniczny pojazdu, tłumienie drgań przez zawieszenie kabiny i foteli kierowcy
Wibracje	Drgania układu napędowego, drgania powodowane nierównościami dróg	Zmęczenie drganiami, choroby wiracyjne	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Posługiwanie się sprawnym autem, wszelkie naprawy w warsztacie, niepalenie papierosów przy wykonywaniu prac obsługi i drobnych napraw, wyposażenie auta w gaśnicę samochodową oraz szkolenie w zakresie techniki gaszenia pożaru auta
Pożar	Pożar samochodu, paliwo i in. materiały łatwopalne	Poparzenia, zacczadzenia oraz zatrucia czynnikami chemicznymi powstającymi podczas spalania, śmierć	Duże	Małe	średnie (dopuszczalne)	Posługiwanie się sprawnym autem, wszelkie naprawy w warsztacie, niepalenie papierosów przy wykonywaniu prac obsługi i drobnych napraw, wyposażenie auta w gaśnicę samochodową oraz szkolenie w zakresie techniki gaszenia pożaru auta
Pochwycenie przez obracające się elementy	Nieostłonięte elementy silnika, obsługa codzienna pojazdu	Urazy końców palców, zerwanie paznokci, przecięcia skóry	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Postępowanie zgodnie z instrukcją, wzmożona uwaga
Agresja	Kontakt z innymi użytkownikami dróg	Agresja słowna i fizyczna, potłuczenia, obtarcia, siniaki, pobicia	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Szkolenia z relacji z trudnym klientem, zachowanie spokoju
Hałas	Hałas emitowany przez samochód i inne pojazdy podczas ruchu	Uciążliwość pracy, możliwy uszczerbek słuchu	Średnie	Średnie	średnie (dopuszczalne)	Samochód w dobrym stanie technicznym, kierowanie autem przy zamkniętych oknach
Zmienne warunki atmosferyczne	Wysoka temperatura w locie, niska w ziemie	Udar ciepły, przegrzanie, przeziębienie	Średnie	Średnie	średnie (dopuszczalne)	Odpowiednia odzież, klimatyzacja kabiny, zimne lub gorące napoje

(wysokie i niskie temperatury)							
Przeciążenie układu ruchu	długie siedzenie bez możliwości zmiany pozycji	Bóle mięśniowe, zwyrodnienia kręgosłupa i stawów	Średnie	Małe	małe (dopuszczalne)	Stosować zasady ergonomii-prawidłowe ustawianie fotela, kierownicy, stosować przerwy w kierowaniu autem	
Przeciążenia narządu wzroku	Stale obciążenie wzroku, szczególnie w nocy	Oslabienie wzroku, bóle, pieczenie i łzawienie oczu	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Stosowanie sprawnego i dobrze ustawionego oświetlenia samochodu, dbanie o czystość reflektorów i szyb, okulary słoneczne	
Zagrożenie związane z wentylacją/klimatyzacją	Nieodpowiednia wymiana powietrza, niesprawna klimatyzacja	Senność, ociążałość, pieczenie oczu, duszności, alergie	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Okresowe przeglądy wentylacji i klimatyzacji (odgrzybianie) wymiana filtrów	
Obciążenie psychiczne, stres	Duże natężenie ruchu, praca pod presją	Przemęcenie pracą, dolegliwości somatyczne, depresja, absencja	Małe	Małe	małe (dopuszczalne)	Precyzyjne określenie obowiązków i dostosowanie pracy do doświadczenia i tempa pracy	

CZYNNIKI BIOLOGICZNE
IDENTYFIKACJA I OCENA ZAGROŻEŃ:

Zagrożenie	Źródło zakażenia, Droga zakażenia	Możliwe skutki zagrożenia	Prawdopodobieństwo			Środki ochrony przed zagrożeniem	Ryzyko po redukcji
			Skutek	Ryzyko			
Wirus ECHO (Picomaviridae) gr. 2 brak szczepień	Ludzie , Powietrzno kropelkowa, bezpośrednia	Zapalenie układu oddechowego, angina, zapalenie opon mózgowych mięśnia sercowego, wątroby i jelit, skóry biegunki	D	M	S	Dezynfekcja, przestrzeganie zasad higieny	A
Wirusowe zapalenie wątroby typu A gr.2 brak szczepień	Ludzie, ścieki pokarmowa, bezpośrednia	Zapalenie wątroby, jelit, żołądka.	S	S	S	Przestrzeganie zasad higieny,	A
Wirus opryszczki pospolitej- Herpesviridae gr.2 brak szczepień	Ludzie, bezpośrednia przez uszkodzona skórę, kontakt rąk	Opryszczka, pęcherzykowe zapalenie błon śluzowych jamy ustnej, skóry, zapalenie rogówki, mózgu	D	M	S	Przestrzeganie zasad higieny	A
Wirusy grypy (typu A,B,C) Orthomyxoviridae gr.2	Ludzie, powietrzno-kropelkowa.	Grypa, zapalenie płuc	S	S	S	Szczepienia (tylko AiB)	A
Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty) gr.2 brak szczepień A	Ludzie, pokarmowa, bezpośrednia , powietrzno-kropelkowa.	Zakażenie ropne, zapalenie górnych dróg oddechowych, alergii skórna.	S	M	M	Środki ochrony indywidualnej, przestrzeganie zasad higieny.	A

Podsumowanie

Przeprowadzona ocena ryzyka zawodowego na stanowisku kierowcy wykazała, że ryzyko związane z czynnikami analizowanymi w opracowaniu należy uznać za małe i w nielicznych zagrożeniach, średnie dopuszczalne. W tej sytuacji działania powinny sprowadzać się do kontrolno – sprawdzających.

Praca kierowcy jest bardzo odpowiedzialnym zajęciem, narażonym na wiele niedogodności i zagrożeń. Warto zwrócić uwagę na odpowiednią ilość odpoczynku i koncentrację podczas pracy kierowcy. Należy zadbać o kompleksowe badania i szkolenia aby pracownik był zawsze przygotowany na różne zdarzenia drogowe. A pojazd sprawny technicznie.

Plan działań korygujących i zapobiegawczych

Kierowca jest osobą odpowiedzialną za przestrzeganie przepisów dotyczących bezpieczeństwa pracy pojazdu oraz dostosowania prędkości jazdy do obowiązującego oznakowania i warunków panujących na drodze.

Kierowca powinien:

- bezwzględnie przestrzegać obowiązujących przepisów i zasad ruchu drogowego,
- zostać zaopatrzony w sprzęt ochrony osobistej w zależności od rodzaju wykonywanych prac transportowych i ewentualnie za- i wyładunkowych, zostać wyposażony w rękawice ochronne, okulary przeciwsłoneczne.

Zabrania się:

- umieszczania wewnątrz i na zewnątrz pojazdu wystających spiczastych albo ostrych części lub przedmiotów, które mogą spowodować uszkodzenie ciała osób jadących w pojeździe lub innych uczestników ruchu,
- stosowania w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części nie odpowiadających warunkom określonym w przepisach szczegółowych,
- umieszczania w pojeździe lub na nim urządzeń stanowiących obowiązkowe wyposażenie pojazdu uprzywilejowanego, wysyłających sygnały świetlne w postaci niebieskich lub czerwonych świateł błyskowych albo sygnał dźwiękowy o zmiennym tonie chyba, że przepisy dopuszczają taką możliwość,
- wyposażania pojazdu w urządzenie informujące o działaniu sprzętu kontrolno-pomiarowego używanego przez organy kontroli ruchu drogowego lub działanie to zakłócające albo przewożenia w pojeździe takiego urządzenia w stanie wskazującym na gotowość jego użycia.
- kierowania pojazdem osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
- otwierania drzwi pojazdu, pozostawiania otwartych drzwi lub wysiadania bez upewnienia się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia,
- pozostawiania na drodze przedmiotów, które mogłyby zagrozić bezpieczeństwu ruchu; jeżeli jednak usunięcie ich nic jest możliwe, należy je oznaczyć w sposób widoczny w

dzień i w nocy,

- zaśmiecania lub zanieczyszczenia drogi,
- korzystania podczas jazdy z telefonu komórkowego, chyba że korzysta z urządzenia głośno mówiącego.

WAŻNE: Kierowca ma prawo, po uprzednim zawiadomieniu przełożonego, powstrzymać się od wykonywania pracy wymagającej szczególnej sprawności psychofizycznej w przypadku, gdy jego stan psychofizyczny nie zapewnia bezpiecznego wykonywania pracy i jego stan stwarza zagrożenie dla innych osób.

Działania profilaktyczne:

- unikać wdychania spalin stojąc w pobliżu pojazdu,
- wyłączyć silnik gdy pojazd jest zaparkowany,
- używać okularów z filtrem UV, podczas jazdy w silnym słońcu,
- nie palić tytoniu podczas jazdy samochodem,
- wykonywać obsługę codzienną pojazdu zwracając szczególną uwagę na stan ogumienia, hamulców, świateł mijania i drogowych oraz świateł stopu i kierunkowskazów,
- stosować rękawice ochronne przy wykonywaniu obsługi codziennej pojazdu,
- wszelkie usterki zgłaszać bezpośrednio przełożonemu.